

**UCHWAŁA NR XLIV/285/14
RADY POWIATU TCZEWSKIEGO**

z dnia 25 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych
w Powiecie Tczewskim na lata 2014-2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, poz. 645) w związku z art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127 poz. 721, nr 171 poz. 1016, Nr 209 poz. 1243 i poz. 1244, Nr 291 poz. 1707, z 2012 r. poz. 986, poz. 1456, z 2013 r. poz. 73, poz. 675, poz. 1645), po zasięgnięciu opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w Tczewie, **Rada Powiatu Tczewskiego**

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tczewskim na lata 2014-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tczewskiego.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Tczewskiego

mgr Piotr Ody

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 35a. ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Projekt programu został poddany pod konsultacje społeczne zgodnie z uchwałą Nr LII/328/10 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych pozytywnie zaopiniowała projekt niniejszej uchwały.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tczewskim na lata 2014 - 2020 jest niezbędnym dokumentem w procesie kreowania polityki oraz planowania działań służących rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Załącznik do uchwały Nr XLIV/285/14
Rady Powiatu Tczewskiego
z dnia 25 marca 2014 r.

**POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ
NA RZECZ OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
W POWIECIE TCZEWSKIM
NA LATA 2014 - 2020**

Tczew, 2014

Spis treści

	Strona
I. Wstęp	3
II. Opis problemu	4
III. Cele Programu	14
IV. Adresaci Programu	19
V. Realizatorzy Programu	20
VI. Źródła finansowania	20
VII. Monitoring i ewaluacja	20

I. Wstęp

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tczewskim na lata 2014-2020, zwany dalej Programem gwarantuje, że problemy niepełnosprawności będą uwzględniane przez organy powiatu w procesie kreowania polityki oraz planowania działań służących rozwiązaniu problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Dokument ten wyznacza założenia polityki społecznej samorządu powiatowego w zakresie:

- a) rehabilitacji społecznej,
- b) rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia,
- c) przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program jest zgodny z:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) uchwałą Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych;
- 3) uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych;
- 4) Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., ratyfikowaną przez Polskę w dniu 6 września 2012 r.;
- 5) ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;
- 6) Strategią Rozwoju Powiatu Tczewskiego na lata 2007 – 2020;
- 7) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim na lata 2013-2017.

Osoby niepełnosprawne zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Zgodnie z Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych oznacza to w szczególności prawo do:

- 1) dostępu do dóbr i usług, które umożliwią im pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, z uwzględnieniem ich rodzaju i stopnia niepełnosprawności;
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji;
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej;

- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej, umożliwiającej zdobycie lub zwiększenie kwalifikacji zarówno ogólnych jak i zawodowych;
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z ich wykształceniem, kwalifikacjami i możliwościami oraz do korzystania z pośrednictwa i doradztwa zawodowego, a gdy rodzaj i stopień niepełnosprawności tego wymaga pracy w warunkach chronionych;
- 7) zabezpieczenia społecznego;
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych;
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swojego środowiska oraz do konsultowania z nią projektów aktów prawnych pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych;
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu politycznym, społecznym, kulturalnym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce odpowiednio do ich potrzeb, zainteresowań i możliwości.

Działania podejmowane przez organy państwowe i samorządowe powinny zmierzać do równego korzystania przez osoby niepełnosprawne z praw człowieka i wolności zgodnie z Konwencją ONZ. Istotne jest, aby przestać traktować niepełnosprawnego jako pacjenta potrzebującego opieki, który nie uczestniczy w życiu społecznym, a zacząć postrzegać go jako osobę, która wymaga usunięcia istniejących barier, aby mogła zająć odpowiednie miejsce w społeczeństwie jako jej w pełni zaangażowany członek.

II. Opis problemu

Nie istnieje jedna definicja niepełnosprawności. W literaturze fachowej przedstawiane są różne jej sformułowania.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej głosi, że wszyscy są wobec prawa równi. Nikt, bez względu na płeć, pochodzenie, kolor skóry, wyznanie itp. nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Zgodnie z artykułem 69 Konstytucji osobom niepełnosprawnym władze publiczne winny udzielać, zgodnie z przepisami prawa, pomocy w zabezpieczeniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

W Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych uchwalonej przez polski Sejm w dniu 1 sierpnia 1997 roku za osoby niepełnosprawne uznano osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje „niepełnosprawność” w kontekście zawodowym, uznając osoby niepełnosprawne bezrobotne lub niepełnosprawne poszukujące pracy w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Inną, dużo szerszą definicją osoby niepełnosprawnej, stosowaną w statystyce GUS, jest definicja, która ujmuje nie tylko osoby niepełnosprawne prawnie, ale również osoby, które co prawda orzeczenia o niepełnosprawności nie posiadają, lecz deklarują, że mają ograniczenia w wykonywaniu wybranych czynności (tzw. niepełnosprawność biologiczna).

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2011 r., spis ludności pod względem liczby osób niepełnosprawnych, ze względu na specyfikę i wrażliwość tematu, odbył się na zasadzie dobrowolności udzielania odpowiedzi na pytania dotyczące niepełnosprawności. Na pytania odpowiadały osoby dorosłe, które wyraziły na to zgodę, natomiast na temat dzieci informacji udzielali rodzice lub opiekunowie. Dane dotyczące osób niepełnosprawnych zostały wyprowadzone poprzez uogólnienie danych zebranych w 20% próbie (w skali kraju) osób mieszkających lub przebywających w wylosowanych mieszkaniach. W 2011 roku liczba osób zaliczona do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła 4.697.048, co stanowiło 12,2 % ludności kraju. Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w 2011 roku wynosiła 3.131.456.

Tab. 1 Osoby niepełnosprawne wg płci w Polsce, województwie pomorskim i powiecie tczewskim w 2011 r.

Obszar	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Polska	4697048	2166912	2530136
Województwo Pomorskie	284499	131919	152580
Powiat Tczewski	13982	6584	7398

Źródło: GUS Wybrane tablice dotyczące osób niepełnosprawnych – wyniki spisu ludności i mieszkań 2011

Dla potrzeb Programu przyjęto również liczbę osób niepełnosprawnych w oparciu o dane (wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności) otrzymane z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Powiatowego Urzędu Pracy, gmin prowadzących środowiskowe domy samopomocy, domów pomocy społecznej oraz warsztatów terapii zajęciowej.

Tab. 2 Liczba wydanych w latach 2011 - 2013 przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności u osób powyżej 16 roku życia ze względu na stopień niepełnosprawności, w oparciu o dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Liczba wydanych orzeczeń u osób powyżej 16 roku życia w Powiecie Tczewskim w latach:	Liczba wydanych orzeczeń u osób powyżej 16 roku życia w Powiecie Tczewskim ze względu na orzeczony stopień niepełnosprawności			OGÓLEM
	ZNACZNY	UMIARKOWANY	LEKKI	
2011	1256	1175	242	2673
2012	1153	1338	214	2705
2013	911	1373	236	2520

Symbole przyczyny niepełnosprawności:

- 1) **01-U** – upośledzenie umysłowe;
- 2) **02-P** – choroby psychiczne;
- 3) **03-L** – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu;
- 4) **04-O** – choroby narządu wzroku;
- 5) **05-R** – upośledzenia narządu ruchu;
- 6) **06-E** – epilepsja;
- 7) **07-S** – choroby układu oddechowego i krążenia;
- 8) **08-T** – choroby układu pokarmowego;
- 9) **09-M** – choroby układu moczowo – płciowego;
- 10) **10-N** – choroby neurologiczne;
- 11) **11-I** – inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego;
- 12) **12-C** - całościowe zaburzenia rozwojowe.

Tab.3 Liczba wydanych w latach 2011 - 2013 przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności u osób powyżej 16 roku życia wg rodzaju schorzenia, w oparciu o dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Rodzaj schorzenia	Stopień niepełnosprawności									Ogółem		
	ZNACZNY			UMIARKOWANY			LEKKI					
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
01-U	25	27	24	32	15	21	10	6	6	67	48	51
02-P	50	41	39	99	80	81	22	25	21	171	146	141
03-L	12	13	16	45	40	56	12	12	13	69	65	85
04-O	30	26	30	23	33	25	12	11	11	65	70	66
05-R	345	336	243	572	722	732	117	111	128	1034	1169	1103
06-E	7	4	4	31	36	39	1	0	1	39	40	44
07-S	440	389	287	192	218	226	32	19	36	664	626	549
08-T	48	56	46	36	41	40	7	7	3	91	104	89
09-M	72	57	61	15	27	16	7	5	0	94	89	77
10-N	106	112	89	61	47	47	4	3	2	171	162	138
11-I	121	92	70	69	79	90	18	15	15	208	186	175
12-C	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Ogółem	1256	1153	911	1175	1338	1373	242	214	236	2673	2705	2520

Dominującymi przyczynami niepełnosprawności u osób powyżej 16. roku życia w powiecie tczewskim są:

- 1) choroby narządu ruchu (05-R) – 41,86% ogółu wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie w latach 2011-2013;
- 2) choroby układu oddechowego i choroby układu krążenia (07-S) 23,28% ogółu wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie w latach 2011-2013.

Tab. 4 Liczba wydanych w latach 2011 - 2013 przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie orzeczeń u osób do 16 roku życia wg przyczyn niepełnosprawności, wieku i płci, w oparciu o dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie

Przyczyna niepełnosprawności	WIEK									PŁEĆ						Ogółem		
	0-3			4-7			8-16			K			M					
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
01-U	2	0	2	2	3	0	18	17	13	8	6	5	14	14	10	22	20	15
02-P	1	1	0	4	7	4	15	23	25	6	10	6	14	21	23	20	31	29
03-L	10	8	8	13	8	11	13	8	6	13	11	8	21	13	17	34	24	25
04-O	4	4	3	4	2	4	6	10	4	11	7	7	3	9	4	14	16	11
05-R	0	11	8	7	6	7	9	15	8	6	15	11	10	17	12	16	32	23
06-E	5	1	3	6	4	4	8	8	5	12	7	8	7	6	4	19	13	12
07-S	15	9	8	3	4	13	6	3	4	12	7	12	12	9	13	24	16	25
08-T	1	2	3	0	1	1	1	3	1	1	0	1	1	6	4	2	6	5
09-M	2	2	1	5	2	6	5	4	5	6	7	4	6	1	8	12	8	12
10-N	8	20	11	2	3	2	5	0	2	4	6	9	11	17	6	15	23	15
11-I	8	12	6	7	14	11	14	16	11	12	21	13	17	21	15	29	42	28
12-C	8	9	7	13	14	14	7	8	12	2	5	4	26	26	29	28	31	33
Ogółem	65	79	60	63	68	77	107	115	93	93	102	88	142	160	145	235	262	233

Na podstawie liczby wydanych orzeczeń wg przyczyn niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tczewie w latach 2011-2013 u osób do 16. roku życia można stwierdzić, iż dominującymi przyczynami niepełnosprawności są:

- 1) inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego (11-I) – 13,56 %;
- 2) całościowe zaburzenia rozwojowe (12-C) – 12,6 % ;
- 3) zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu (03-L) – 11,37 %.

Tab. 5 Liczba osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy (stan na koniec grudnia 2011 i 2012) według płci, w tym osób niepełnosprawnych ze względu na stopień niepełnosprawności i rodzaj schorzenia, w oparciu o dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie

Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Tczewie jako bezrobotne lub poszukujące pracy ogółem				Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Tczewie jako bezrobotne lub poszukujące pracy z orzeczonym stopniem niepełnosprawności												
				Rodzaj schorzenia	ZNACZNY				UMIARKOWANY				LEKKI			
2011		2012			2011		2012		2011		2012					
K	M	K	M		K	M	K	M	K	M	K	M				
3061	2238	2940	2405	01-U	0	0	0	0	1	0	3	0	0	4	3	2
				02-P	0	0	0	0	8	2	5	3	34	14	35	9
				03-L	0	0	0	0	3	3	8	6	5	2	4	3
				04-O	1	0	0	2	1	0	4	3	10	9	8	9
				05-R	1	1	1	0	52	25	34	31	21	35	28	21
				06-E	0	2	1	0	4	3	3	5	3	0	0	0
				07-S	1	1	1	1	3	10	2	1	3	3	3	4
				08-T	0	0	1	1	2	0	1	1	1	2	0	2
				09-M	0	0	1	1	1	1	1	3	5	0	0	0
				10-N	0	0	0	0	2	3	3	6	0	5	0	0
				11-I	4	0	0	1	13	4	14	5	28	29	22	17
				Ogółem	7	4	5	6	90	51	78	64	110	103	103	67

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tczewie jako bezrobotne lub poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne stanowiły:

- 6,89 % w 2011 roku;
- 6,04 % w 2012 roku.

Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy stanowiły osoby z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności:

- 58,36% w 2011 roku;
- 52,63% w 2012 roku.

Tab. 6 Liczba osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy, które w latach 2011 i 2012 podjęły pracę lub założyły własną działalność gospodarczą według płci, w tym osób niepełnosprawnych ze względu na stopień niepełnosprawności i rodzaj schorzenia, w oparciu o dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Tczewie

Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Tczewie, które w latach 2011 i 2012 podjęły pracę lub założyły własną działalność gospodarczą ogółem				Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Tczewie z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, które w latach 2011 i 2012 podjęły pracę lub założyły własną działalność gospodarczą												
				Rodzaj schorzenia	ZNACZNY				UMIARKOWANY				LEKKI			
					2011		2012		2011		2012		2011		2012	
K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M			
1896	1654	1734	1579	01-U	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
				02-P	0	0	0	0	8	1	5	0	18	2	12	9
				03-L	0	0	0	0	0	0	0	1	3	2	3	4
				04-O	0	0	0	1	3	1	1	0	1	5	4	3
				05-R	1	2	1	0	24	14	38	26	12	22	30	16
				06-E	0	0	0	0	0	0	1	2	2	0	0	0
				07-S	0	0	0	0	6	10	4	13	5	5	2	3
				08-T	0	0	0	0	1	0	1	4	3	1	1	2
				09-M	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0
				10-N	0	0	0	0	1	3	2	0	1	1	0	1
				11-I	1	1	2	0	2	2	3	4	4	11	7	10
				Ogółem				2	3	3	1	45	31	55	51	49

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tczewie jako bezrobotne lub poszukujące pracy, które podjęły pracę lub założyły własną działalność gospodarczą, osoby niepełnosprawne stanowiły:

- 5,10 % w 2011 roku;
- 6,58 % w 2012 roku.

Najliczniejszą grupę osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę lub założyły własną działalność gospodarczą stanowiły osoby z orzeczoną lekkim stopniem niepełnosprawności:

- 55,25% w 2011 roku;
- 49,54% w 2012 roku,

natomiast osoby niepełnosprawne z orzeczoną znaczną stopniem niepełnosprawności stanowiły załedwie:

- 2,76% w 2011 roku;
- 1,83% w 2012 roku,

ogółu zarejestrowanych osób.

Na terenie powiatu tczewskiego funkcjonuje 6. powiatowych domów pomocy społecznej (stan na dzień 31 grudnia 2013 roku):

- 1) Dom Pomocy Społecznej w Gniewie – dla 99 osób przewlekle psychicznie chorych i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- 2) Dom Pomocy Społecznej w Damaszcze – dla osób przewlekle psychicznie chorych i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie o łącznej ilości miejsc 130;
- 3) Dom Pomocy Społecznej w Pelplinie – dla osób przewlekle somatycznie chorych. Dom posiada 150 miejsc, w tym 55 dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz 95 miejsc dla osób niepełnosprawnych fizycznie;
- 4) Dom Pomocy Społecznej w Rudnie – dla 72 osób intelektualnie niepełnosprawnych o różnej sprawności umysłowej i fizycznej;
- 5) Dom Pomocy Społecznej w Stanisławiu – dla 80 kobiet niepełnosprawnych intelektualnie;
- 6) Dom Pomocy Społecznej w Wielkich Wyrębach - dla 78 osób intelektualnie niepełnosprawnych.

Ponadto w powiecie tczewskim funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Bielawkach prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego dla 113 osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz prowadzonych jest 8. środowiskowych domów samopomocy.

Tab. 7 Liczba uczestników środowiskowych domów samopomocy w latach 2011 i 2012 według płci, w tym osób niepełnosprawnych ze względu na stopień niepełnosprawności w oparciu o dane przekazane z gmin z terenu powiatu tczewskiego oraz przez Stowarzyszenie na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie

Nazwa i adres środowiskowego domu samopomocy	Liczba uczestników środowiskowych domów samopomocy ogółem				Liczba osób niepełnosprawnych ze względu na stopień niepełnosprawności											
					ZNACZNY				UMIARKOWANY				LEKKI			
	2011		2012		2011		2012		2011		2012		2011		2012	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie, ul. Nowowiejska 18	9	14	11	15	4	8	3	8	4	6	6	6	1	0	2	1
Środowiskowy Dom Samopomocy w Zespole Opiekuńczym MOPS w Tczewie, ul. Niepodległości 10	14	14	13	17	7	6	5	7	6	7	6	8	1	1	2	2
Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie, ul. Armii Krajowej 55	13	23	8	17	7	9	5	8	4	12	2	8	2	2	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy w Tczewie, ul. Chopina 33	0	0	14	7	0	0	5	4	0	0	8	2	0	0	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy, Narkowy, ul. Tczewska 11	15	20	16	22	7	8	8	10	7	11	7	11	1	1	1	1
Środowiskowy Dom Samopomocy w Gniewie, ul. Krasickiego 8	15	15	14	15	8	8	7	8	6	7	7	7	1	0	0	0
Środowiskowy Dom Samopomocy w Rajkowach 62	9	10	7	12	7	6	5	6	2	4	2	4	0	0	0	2
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Dorosłych w Tczewie ul. Grunwaldzka 1	7	13	6	14	4	13	4	14	3	0	2	0	0	0	0	0
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Dzieci w Tczewie ul. Grunwaldzka 1	8	17	10	15	5	8	6	7	2	6	3	6	1	3	1	2

Powiat od wielu lat uczestniczy w realizacji Programu wyrównywania różnic między regionami II (PWR II) przyczyniając się do likwidacji barier architektonicznych i transportowych.

W ramach realizacji powyższego Programu w latach 2011 i 2012 zostały zakupione pojazdy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich, ze środków własnych Powiatu oraz PFRON dla 2. specjalnych ośrodków szkolno-

wychowawczych oraz 6. powiatowych domów pomocy społecznej, jak również dla Domu Zakonnego Zgromadzenia Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą w Bielawkach przy udziale środków PFRON i własnych Domu.

Jednocześnie w ramach PWR II zmodernizowano placówki medyczne oraz oświatowe, w tym w roku 2012:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Powiatowy w Tczewie Szpital Tczewskie S.A. na Oddziale Rehabilitacyjnym Szpitali Tczewskich S.A. dostosował łazienki na potrzeby osób niepełnosprawnych oraz wejście dla osób niepełnosprawnych;
- 2) w budynku II Liceum Ogólnokształcącego w Tczewie wybudowano platformę hydrauliczną dla osób niepełnosprawnych.

Od 2012 roku Powiat Tczewski jest realizatorem pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, którego głównym celem jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W 2013 roku na pomoc osobom niepełnosprawnym wydatkowano ze środków PFRON łącznie kwotę 305.523,07 zł (stan na dzień 15.01.2014 r.), w tym na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym kwotę w wysokości 129.174,00 zł.

W 2013 roku zostało oddane do użytku Centrum Aktywizacji Osób Niepełnosprawnych w Tczewie przy ul. Grunwaldzkiej 1 – inwestycja Powiatu Tczewskiego współfinansowana ze środków EFRR i budżetu państwa. Całkowity koszt inwestycji to 8 437 304,29 zł, w tym dofinansowanie w wys. 2.734.913,60 zł. Cały obiekt i wszystkie jego funkcje są przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Powiat Tczewski prowadzi dwa specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jana Pawła II w Tczewie;
- 2) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Pelplinie,

oraz dofinansowuje działalność 3 warsztatów terapii zajęciowej na terenie powiatu tczewskiego prowadzonych przez:

- 1) Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tczewie – dla 35 uczestników;
- 2) Stowarzyszenie na rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie - dla 20 uczestników;
- 3) Caritas Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie - dla 25 uczestników.

Ponadto, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi, w tym działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, z budżetu powiatu oraz ze środków PFRON udzielane jest dofinansowanie na wsparcie realizacji zadań publicznych z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne z orzeczonym lekkim stopniem niepełnosprawności z przyczyny upośledzenia narządu ruchu (05-R) lub chorób neurologicznych (10-N) oraz umiarkowanym lub znacznym stopniem niepełnosprawności mogą ubiegać się o wydanie im kart parkingowych, uprawniających do parkowania pojazdów mechanicznych w miejscach wyznaczonych dla osób niepełnosprawnych. Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Tczewie wydał:

- w 2011 roku łącznie 679 kart parkingowych dla osób indywidualnych,
- w 2012 roku 800 kart parkingowych, z czego 3 karty dla placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- w 2013 roku 760 kart parkingowych, z czego 3 karty dla placówek opiekuńczo-wychowawczych.

III. Cele Programu

Cel główny:

Stwarzanie jak najlepszych warunków do podejmowania działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczności lokalnej oraz poprawa ich sytuacji, przede wszystkim w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudnienia oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe:

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych realizuje następujące cele szczegółowe:

- 1) likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- 2) rozwój potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) dostęp do wszechstronnej rehabilitacji oraz promocja praw osób niepełnosprawnych;
- 4) wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej;

- 5) aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Cel szczegółowy nr 1: likwidacja barier utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym

Działania:

- 1) likwidacja barier architektonicznych, w tym m.in. w budynkach użyteczności publicznej;
- 2) dostosowanie infrastruktury drogowej (m.in. jezdni, chodników, przejść dla pieszych) do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 3) likwidacja barier transportowych;
- 4) likwidacja barier w komunikowaniu się, w tym m.in. poprzez zakup sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- 5) opiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu Tczewskiego i dokumentów pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych, między innymi przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Wskaźniki:

- 1) liczba programów i projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 2) liczba złożonych do realizacji projektów lub wniosków;
- 3) liczba zrealizowanych projektów lub wniosków;
- 4) liczba osób objętych pomocą;
- 5) poniesione nakłady finansowe;
- 6) liczba wydanych kart parkingowych;
- 7) liczba miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, zleconych do wyznaczenia zarządcom dróg przez Starostę Tczewskiego;
- 8) liczba opiniowanych przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych projektów uchwał Rady Powiatu Tczewskiego i innych dokumentów, pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy:

- 1) samorząd gminny i powiatowy;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie;
- 3) Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych;
- 4) domy pomocy społecznej;
- 5) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
- 6) placówki edukacyjne;

- 7) ośrodki pomocy społecznej;
- 8) organizacje pozarządowe;
- 9) podmioty lecznicze.

Cel szczegółowy nr 2: rozwój potencjału organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych

Działania:

- 1) udzielanie dotacji organizacjom pozarządowym na realizację zadań Powiatu Tczewskiego;
- 2) promowanie działań organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) wspieranie działań organizacji pozarządowych, między innymi poprzez szkolenia, system informacji dla organizacji;
- 4) udostępnianie organizacjom pozarządowym obiektów sportowych i kulturalnych w celu umożliwienia realizacji przedsięwzięć dotyczących osób niepełnosprawnych;
- 5) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w składzie Komisji Konkursowej opiniującej wnioski składane o dotacje ze środków PFRON;
- 6) działanie Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych jako reprezentacji organizacji pozarządowych, osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Wskaźniki:

- 1) liczba ogłoszonych konkursów;
- 2) liczba organizacji, które otrzymały z budżetu powiatu środki finansowe na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 3) liczba zrealizowanych zadań;
- 4) poniesione nakłady finansowe;
- 5) liczba podjętych działań przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Realizatorzy:

- 1) samorząd gminny i powiatowy;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie;
- 3) Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie;
- 4) Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych;

- 5) domy pomocy społecznej;
- 6) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
- 7) placówki edukacyjne;
- 8) ośrodki pomocy społecznej;
- 9) organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy nr 3: dostęp do wszechstronnej rehabilitacji oraz promocja praw osób niepełnosprawnych

Działania:

- 1) poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, których członkowie są osobami niepełnosprawnymi oraz nauczycieli pracujących z osobami niepełnosprawnymi;
- 2) możliwość korzystania z obiektów sektora pomocy społecznej przez osoby niepełnosprawne, np. poprzez tworzenie świetlic integracyjnych;
- 3) dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych;
- 4) inspirowanie osób niepełnosprawnych do pełnego i aktywnego udziału w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce – popularyzacja aktywnego trybu życia;
- 5) współpraca z mediami na gruncie lokalnym oraz prowadzenie strony internetowej zawierającej informacje o pomocy świadczonej przez poszczególne instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 6) prowadzenie prelekcji w szkołach i placówkach oświatowych na temat przyczyn i skutków powstawania niepełnosprawności.

Wskaźniki:

- 1) liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności;
- 2) liczba podjętych działań;
- 3) liczba złożonych wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych;
- 4) liczba osób objętych pomocą;
- 5) poniesione nakłady finansowe.

Realizatorzy:

- 1) samorząd gminny i powiatowy;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie;
- 3) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności;
- 4) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie;

- 5) policja;
- 6) domy pomocy społecznej;
- 7) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
- 8) placówki edukacyjne;
- 9) ośrodki pomocy społecznej;
- 10) organizacje pozarządowe;
- 11) podmioty lecznicze.

Cel szczegółowy nr 4: wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Działania:

- 1) wsparcie działań mających na celu tworzenie warunków do nauki, w szczególności w placówkach, dla których powiat jest organem prowadzącym;
- 2) wsparcie działań edukacyjnych osób niepełnosprawnych na poziomie ponadgimnazjalnym;
- 3) promowanie i rozwój warsztatów terapii zajęciowej w powiecie;
- 4) wspieranie działań służących integracji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z rówieśnikami;
- 5) obejmowanie aktywną opieką psychologiczną i pedagogiczną wszystkich dzieci niepełnosprawnych od momentu stwierdzenia niepełnosprawności, a ich rodziców doradztwem psychologicznym i pedagogicznym;
- 6) podejmowanie działań w pierwszym stadium niepełnosprawności u niemowląt i dzieci poprzez regularną rehabilitację.

Wskaźniki:

- 1) liczba placówek edukacyjnych w powiecie tczewskim, w tym powiatowych jednostek organizacyjnych;
- 2) liczba placówek edukacyjnych w powiecie tczewskim z oddziałami integracyjnymi;
- 3) liczba placówek edukacyjnych przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych;
- 4) liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej;
- 5) liczba osób objętych pomocą;
- 6) poniesione nakłady finansowe.

Realizatorzy:

- 1) samorząd gminny i powiatowy;
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie;

- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie;
- 4) specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze;
- 5) placówki edukacyjne;
- 6) podmioty lecznicze.

Cel szczegółowy nr 5: aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych

Działania:

- 1) zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- 2) organizowanie staży, prac interwencyjnych oraz społecznie użytecznych;
- 3) wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej;
- 4) szkolenie i przekwalifikowanie oraz promowanie różnych form zatrudnienia;
- 5) podnoszenie świadomości społecznej celem przezwycięzenia negatywnych postaw dotyczących zatrudnienia osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem potencjalnych pracodawców.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób objętych pomocą;
- 2) liczba podjętych działań;
- 3) poniesione nakłady finansowe.

Realizatorzy:

- 1) samorząd gminny i powiatowy;
- 2) Powiatowy Urząd Pracy w Tczewie;
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tczewie;
- 4) placówki edukacyjne;
- 5) organizacje pozarządowe.

IV. Adresaci Programu

- 1) osoby niepełnosprawne;
- 2) rodziny osób niepełnosprawnych;
- 3) przedstawiciele organizacji pozarządowych;
- 4) instytucje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi;
- 5) pracodawcy.

V. Realizatorzy Programu

Realizatorami działań zdefiniowanych w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych są samorzady gmin, powiatu, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, ochrony zdrowia, edukacji, organizacje pozarządowe działające w sferze pożytku publicznego oraz inne podmioty działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Warunkiem powodzenia realizacji Programu jest czynne w nim uczestnictwo jego realizatorów. Dla skuteczności działań w realizacji Programu powinny być wykorzystywane porozumienia, partnerstwa i inicjatywy lokalne.

VI. Źródła finansowania

W realizację Programu winny być zaangażowane środki PFRON, administracji rządowej, samorządów wszystkich szczebli, podmiotów gospodarczych, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz inne środki pozabudżetowe.

VII. Monitoring i ewaluacja

Dla sprawnej realizacji Programu niezbędna jest bieżąca współpraca jednostek organizacyjnych Powiatu Tczewskiego, Starostwa Powiatowego, Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje wyznaczona komórka organizacyjna Starostwa Powiatowego w Tczewie w terminie do końca lutego każdego roku na podstawie uzyskanych informacji z osiągniętych wskaźników przez poszczególnych realizatorów w roku poprzednim.

Oceny realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych do końca marca każdego roku dokonuje Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych wraz z komisją merytoryczną Rady Powiatu Tczewskiego na podstawie otrzymanego sprawozdania z realizacji Programu.